

Київський університет імені Бориса Грінченка
Історико-філософський факультет
Кафедра всесвітньої історії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
« 22 » 09 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ранньомодерна історія Західної цивілізації

для студентів

спеціальності	032 «Історія та археологія»
освітнього рівня	першого (бакалаврського)
освітньої програми	032.00.01 «Історія та археологія»

Київ – 2021

Розробники: кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії Історико-філософського факультету Київського університету імені Бориса Грінченка Горпинченко Інна Володимирівна

Викладачі: кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії Історико-філософського факультету Київського університету імені Бориса Грінченка Горпинченко Інна Володимирівна

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри (циклової комісії) всесвітньої історії

Протокол від 31 серпня 2021 р. № 1

Завідувач кафедри (І.В. Срібняк)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми) зв'язана історія та археологія

22.09. 2021 р.

Гарант освітньої програми (О.О. Салата)

Робочу програму перевірено

22.09. 2021 р.

Заступник директора/декана (В.М. Завадський)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4/120	
Курс	2	
Семестр	3	
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	
Обсяг кредитів	4	
Обсяг годин, в тому числі:	120	
Аудиторні	42	
Модульний контроль	8	
Семестровий контроль	30	
Самостійна робота	40	
Форма семестрового контролю	Екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є поглиблене вивчення історії країн Західної цивілізації та формування у студентів творчого підходу у осмисленні історичного процесу. Композиція матеріалу і зміст програми в значній мірі визначаються бажанням акцентувати увагу студентів на актуальних проблемах тогочасного суспільства та світу в цілому. Запропонована програма базується на проблемно-хронологічному підході до викладання історичного матеріалу.

Завдання:

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усною, так і письмовою.

ЗК 6. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

СК 1. Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами у минулому та сучасності.

СК 2. Усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах.

СК 3. Усвідомлення соціальних функцій історика, розуміння можливості використання історії для досягнення політичних цілей, в тому числі наслідків зловживання історією.

СК 4. Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно – довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно- пошукові системи.

СК 5. Здатність відшуковувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т.п.).

СК 6. Здатність використовувати релевантні методи опрацювання історичних та археологічних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін. А також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних.

СК 7. Здатність використовувати фахові знання та професійні навички для виявлення, охорони та популяризації історико-культурної спадщини.

СК 8. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати, оцінювати та прогнозувати політичні, економічні, культурні та соціальні події та явища.

СК 9. Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, аотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.

СК 10. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.

3. Результати навчання за дисципліною

ПРН 1. Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему.

ПРН 2. Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 3. Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел.

ПРН 4. Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.

ПРН 5. Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.

ПРН 7. Розуміти і виявляти відмінності в історіописанні, поглядах на минуле представників різних епох та у різних контекстах.

ПРН 10. Застосовувати сучасні методиками у процесі популяризації історії та археології, а також здійсненні різних видів педагогічної діяльності.

ПРН 11. Здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.

ПРН 13. Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.

ПРН 19. Знання теоретичних основ філософської науки, розуміння ключових етапів історії філософії, вміння аналізувати історичні явища крізь призму філософського світогляду з урахуванням етапів розвитку світоглядних концептів в минулому.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт					
	Усього	Аудиторна				Самостійна робота
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	
Змістовий модуль 1. Перехідний період від Середньовіччя до Нового часу						
Тема 1. Вступ до «Нової історії країн Європи та Америки»	4	2				2
Тема 2. Світ на початку Нового часу	4	2				2
Тема 3. Творення національних держав і нова система міжнародних відносин	6	2				4
Тема 4. Римо-католицька церква і протестантські конфесії в системі зародження громадянських суспільств в Європі	8		2	2		4
Модульний контроль	2					
Разом за змістовим модулем 1	24	6	2	2		12
Змістовий модуль 2.						
Тема 5. Англійська буржуазна революція XVII ст	4	2				2
Тема 6. Суспільні трансформації в країнах Європи у XVII – XVIII ст.	4	2				2
Тема 7. Велика Французька революція	4	2				2
Тема 8. Європа в період наполеонівських війн. Епоха реакції	6	2		2		2
Тема 9. Англія на завершальному етапі революції	4		2			2
Модульний контроль	2					
Разом за змістовим модулем 2	24	8	2	2		10
Змістовий модуль 3.						
Тема 10. Феодально-абсолютистський лад в країнах Європи XVII – початку XVIII ст.	4		2			2
Тема 11. Французька революція XVIII ст.	6		2			4

Тема 12. Європейська культура XVII - XVIII ст.	8		2	2		4
Модульний контроль	2					
Разом за змістовим модулем 3	20	-	6	2		10
Змістовий модуль 4. Країни Америки у XVII-XVIII ст.						
Тема 13. Війна за незалежність Північно-Американських колоній Англії Створення США	4	2				2
Тема 14 Країни Латинської Америки у кінці XVII – XVIII ст.	6	4				2
Тема 15. США у кінці XVIII ст.	4		2			2
Тема 16. Криза колоніальної системи в Латинській Америці	6		2	2		2
Модульний контроль	2					
Разом за змістовим модулем 4	22	6	4	2		8
Разом за семестр	90	20	14	8		40
Семестровий контроль	30					
Усього годин	120	20	14	8	8	40

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Перехідний період від Середньовіччя до Нового часу.

Лекція 1

Вступ до «Нової історії країн Європи та Америки»

1. Предмет курсу Нової історії
2. Періодизація історії Нового часу
3. Джерельна база та література

Основні поняття теми: Хронологія, хронологічний період, періодизація, революція, революційна ситуація, реформа, науково-технічний прогрес.

Лекція 2.

Світ на початку Нового часу

1. Поширення капіталізму після Нідерландської революції.
2. Формування абсолютизму в Європі.
3. Утвердження протестантизму в Європі.

Основні поняття теми: абсолютизм, протестантизм; ідеологія релігійного вчення, соціальна структура суспільства, контрреформація.

Лекція 3.

Творення національних держав і нова система міжнародних відносин

1. Володіння Іспанії за Карла I Габсбурга. Особливості іспанського абсолютизму.
2. Внутрішня та зовнішня політика Філіпа II.
3. Національно-визвольна боротьба Нідерландів проти Іспанії.
4. Заснування та діяльність Ордену єзуїтів.
5. Врегулювання релігійної ситуації в Європі.

Основні поняття теми: Правляча династії, національно-визвольні рухи, ринкові відносини, буржуазія, орден, єзуїти.

Семінарське заняття 1

Римо-католицька церква і протестантські конфесії в контексті зародження громадянських суспільств в Європі

1. Поняття громадянського суспільства.
2. Свобода віросповідання як невід'ємний елемент громадянського суспільства.
3. Сутність протестантських конфесій в Європі.
4. Урівноправнення римо-католиків і протестантів в другій половині XVI - першій половині XVII століть.

Практичні заняття:

Практичне заняття 1 Правові акти Великої Французької революції

1. Дискусія щодо змісту «Декларації прав людини і громадянина» 1789 р.
2. Порівняльна характеристика французьких конституцій кінця XVIII ст.

Дискусії щодо:

- суспільного устрою Франції;
- необхідності смертної кари;
- суспільного статусу французької еліти.

Література:

1. Манфред А. Великая французская революция XVIII в. – М., 1956.
2. Манфред А. Очерки истории Франции XVIII-XIX в. – М., 1961.
3. Олар А. Политическая история французской революции. – М., 1938.
4. Ревуненков В. Г. Парижские санкюлоты эпохи Великой французской революции. – Л., 1971.
5. Ревуненков В. Г. Очерки по истории Великой французской революции: Якобинская республика и ее крушение. – Л., 1983.
6. Тарле Е. В. Рабочие национальных мануфактур во Франции в эпоху революции. – Соч. М., 1957, т.2.
7. Тарле Е. В. Жерминаль и прериаль. – Соч. М., 1959, т.6.
8. Фурсенко А. А. Американская и Французская революции XVIII века (Опыт сравнительной характеристики) // Вопросы истории. – 1972. – №11.
9. Доусон К. Г. Боги революции. – СПб., 2002.
10. Пименова Л. А. Идея свободы во Французской революции XVIII в. // Новая и новейшая история. – 1992. – №1.
11. Надлер В.К. Лекции по истории французской революции и империи Наполеона (1789 -1815). – Харьков, 1898.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Країни Європи у середині XVII – на початку XVIII ст.

Лекція 4

Англійська буржуазна революція XVII ст.

1. Історіографія питання.
2. Передумови виникнення революції та ідеологічне підґрунтя.
3. Довгий парламент та громадянська війна.
4. Ірландське та шотландське питання в революції.
5. Результати та історичні наслідки революції.

Основні поняття теми: Англійський абсолютизм, англіканська церква, пуритани, пресвітеріани, індепенденти, особливості національного питання в Англії.

Лекція 5

Суспільні трансформації в країнах Європи у XVII – XVIII ст.

1. Особливості австрійського абсолютизму.
2. Зміцнення позицій Пруссії у Європі.
3. Іспанія: політичний та економічний занепад країни.
4. Просвітницький абсолютизм у Швеції.

Основні поняття теми: Абсолютизм, просвітницький абсолютизм, прусський шлях розвитку, мілітаризація, вплив зовнішньої політики на розвиток країни в новий час.

Лекція 6

Велика французька революція

1. Політичні та соціальні перетворення у Франції на початку революції.
2. Оформлення основних політичних партій під час революції. Позиція церкви у суспільстві.
3. Встановлення конституційної монархії.
4. Реакція Європи на події у Франції 1789 р.

Основні поняття теми: Соціальна структура суспільства, класи, стани, соціальні протиріччя, селянські повстання, особливості конституційно-монархічного устрою у Франції.

Лекція 7

Європа в період наполеонівських війн. Епоха реакції

1. Соціально-економічний розвиток Франції часів правління Наполеона.
2. Європа під час наполеонівських воєн.
3. Криза і падіння імперії Наполеона.

Основні поняття теми: Перша імперія у Франції, адміністративна система управління, бонапартизм.

Семінарське заняття 2

Англія на завершальному етапі революції

1. Встановлення протекторату Кромвеля.
2. Період реставрації династії Стюартів в Англії.

3. Державний переворот 1688 р. та утвердження конституційно-монархічного устрою.

Практичне заняття 3 **Політична історія Північноамериканської революції**

1. Ідейне протистояння еліт Великобританії та північноамериканських колоній. (Історичний аналіз документів).
2. Дискусія щодо політичного устрою США (федерація чи конфедерація). Історичний аналіз документів.

Джерела та література:

1. Американские просветители: в 2-х т. – М., 1968-69.
2. Джефферсон Т. Автобиография. Заметки о штате Виргиния. – Л., 1990.
3. Джефферсон Т. О демократии. – СП.-б., 1992.
4. Пейн Т. Избранные произведения.- М., 1956.
5. Сборник документов по истории нового времени. Буржуазные революции XVII - XVIII вв. / Под ред. В. Г. Сироткина. – М., 1990.
6. Федералист. Политические эссе А. Гамильтона, Дж. Медисона и Дж. Джея. – М., 1993.
7. Франклин Б. Избранные произведения. – М., 1956.
8. Хрестоматия по новой истории 1640-1815 / Под. Ред. А. А. Губера и А. В. Ефимова. – М., 1963. – Т.1.
9. История США/ Под ред. Н.Н. Болховитинова. – М.,1983. – Т.1.
10. Конституция США: история и современность. – М., 1986.- Гл. 1-3.
11. Фурсенко А. А. Американская революция и образование США. – Л., 1989.
12. Бурстин Д. Американцы. Колониальный опыт. – М., 1993.
13. Бурстин Д. Американцы. Демократический опыт. – М., 1993.
14. Слезкин Л. Ю. Легенды, утопия, быль в ранней американской истории. – М., 1981.
15. Согрин В.В. Основатели США: исторические портреты. – М., 1984.
16. Согрин В.В. Идеология в американской истории. – М., 1995.
17. Хофстедтер Р. Американская традиция и ее создатели. – М., 1992.
18. Ширяев Б. А. Политическая борьба в США 1780-1781 гг. – Л., 1981.
19. Шпотов Б. А. Фермерское движение в США 1780-1790 гг. – М., 1982.
20. Словарь американской истории с колониальных времен до Первой мировой войны. – М.; СП.-б., 1997.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

Семінарське заняття 3

Феодално-абсолютистський лад в країнах Європи XVII – початку XVIII ст.

1. Французький абсолютизм при Людовіку XIV. Зовнішня та внутрішня політика.
2. Монархія Габсбургів після Тридцятилітньої війни.
 - а) соціально-економічний та політичний устрій
 - б) австро-турецькі війни.
 - в) боротьба за Угорщину в XVII ст.

Семінарське заняття 4

Французька революція XVIII ст.

1. Ідеологічне підґрунтя Французької революції.
2. Економічний розвиток Франції напередодні революції: сільське господарство, промисловість, банківська система.
3. Політичні передумови революції.
4. Вирішення аграрного питання під час революції.
5. Порівняльний аналіз законодавчої бази Французької революції.
6. Політична боротьба в країні: основні етапи.
7. Вплив Французької революції на країни Європи.

Семінарське заняття 5

Європейська культура XVII - XVIII ст.

1. Соціально-економічні передумови розвитку культури.
2. Європейські університети: особливості розвитку.
3. Стили в європейській архітектурі.
4. Постренесансний живопис.
5. Місіонерська роль європейської культури. Її вплив на культури світу.

Практичні заняття:

Практичне заняття 2

Діячі та ідеї Великої Французької революції

1. Суспільна доктрина Г. Бабефа. (Дискусія).
2. Дискусія між Робесп'єром та Бріссо щодо перспектив розвитку Франції – історична реконструкція:
3. Салон Манон Ролан: дискусія щодо шляхів розвитку Французької революції.

Джерела та література

1. Бабеф Г. Сочинения. – М., 1975-1982. – Т. 1 – 4.
2. Буонарроти Ф. Заговор во имя равенства. – М., 1963. – Т.1 – 2.
3. Далин В. М. Гракх Бабеф накануне и во время Великой французской революции. – М., 1963.

4. Попов Ю.В. Второй Гракх Французской революции // Попов Ю.В. Публицисты Великой Французской революции. – М., 1989.
5. Черткова Г.С. Гракх Бабёф во время термидорианской реакции. – М., 1980.
6. Щеголев П.П. Заговор Бабёфа. – Л., 1927.
7. Робеспьер М. Избранные произведения. В 3-х т – М., 1965.
8. Робеспьер М. Переписка Робеспьера. – Л., 1929.
9. Бачко Б. Робеспьер и террор // Исторические этюды о Французской революции. – М., 1998.
10. Боро А. Мой друг Робеспьер. – М., 1927.
11. Галло М. Открытое письмо Максимилиану Робеспьеру о новых щеголях. Фрагменты книги // Иностранная литература. – 1989, № 7.
12. Гладилин А.Т. Евангелие от Робеспьера. – М., 1970.
13. Дезэсар. Злодеяния Робеспьера и главных его сообщников Марата, Сен-Жюста, Кутона и прочих. – СПб., 1803. Т. 1-4.
14. Захер Я.М. Робеспьер. – М.;Л., 1925.
15. Левандовский А.П. Дом Робеспьера // Белый слон Карла Великого. – М., 1993. С. 221-240.
16. Левандовский А.П. Максимилиан Робеспьер. – Ростов-на-Дону, 1998.
17. Ленотр Ж. Робеспьер и "Богородица". Революционный мистицизм. – Рига, б.г.
18. Лукин Н.М. Максимилиан Робеспьер // Лукин Н.М. Избранные труды. Т.1. – М., 1960.
19. Манфред А.З. Максимилиан Робеспьер // Три портрета эпохи Великой Французской революции. (Будь-яке видання).
20. Гусейнов Э.Е. Жиронда в период Законодательного собрания // Буржуазия и Великая Французская революция. – М., 1989.
21. Карп С.Я. Бриссо о государстве // Французская революция XVIII века, Экономика, политика, идеология. – И., 1988.
22. Карп С.Я. Проблемы собственности в творчестве Бриссо // Из истории буржуазных революций нового времени. – М., 1985.
23. Карп С.Я. Путь Бриссо. К вопросу о методологии познания социальных закономерностей революционного процесса) // Историческая биография. Сборник обзоров. – М., 1990.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ IV

Країни Америки у XVII-XVIII ст.

Лекція 8

Війна за незалежність Північно-Американських колоній Англії Створення США.

1. Колонізація Північної Америки. Суспільство і політична система колоній.
2. Економічний розвиток англійських колоній.
3. Нова колоніальна політика Англії. Виникнення антиколоніального руху.
4. Ідейна підготовка Американської революції.
5. Початок війни за незалежність. «Декларація незалежності».
6. Завершення війни за незалежність. Конституція США.

Основні поняття теми: Колонізація, корінне населення, асиміляція, колонії, метрополія, конгрес, війна за незалежність.

Лекція 9

Країни Латинської Америки у кінці XVII – XVIII ст.

1. Оформлення іспано-португальської першості на континенті: основні періоди.
2. Система колоніальної експлуатації та наслідки для місцевого населення.
3. Суспільно-політичний устрій країн Латинської Америки та система управління колоніями.

Основні поняття теми: Колоніальна політика, колоніальна експлуатація, етнічна структура суспільства на латиноамериканському континенті, політична криза управління.

Семінарське заняття 6

США у кінці XVIII ст.

1. Економічні зміни після війни за незалежність: промисловий переворот та становище робітників.
2. Сільське господарство та питання рабства в США.
3. Діяльність Д. Вашингтона та Т. Джеферсона. Розкол у політичному таборі.
4. Англо - американські відносини: доктрина Монро.

Семінарське заняття 7

Криза колоніальної системи в Латинській Америці

1. Реформи Бурбонів в Іспанській Америці та маркіза де Помбала в Бразилії.
2. Загострення соціально-економічних протиріч в іспанських та португальських колоніях.
3. Католицька церква на латиноамериканському континенті.
4. Просвітництво в країнах Латинської Америки. Особливості культурного розвитку.

Практичні заняття:

Практичне заняття 4

Іспанська Америка в XVI-XVIII ст.

Історична реконструкція епохи іспанських завоювань на американському континенті:

1. Щоденники та листи Х. Колумба.
2. Історичний аналіз книги Б. де Лас Касаса «Життя на Юкатані».

Джерела та література

1. Открытие великой реки Амазонки. (Хроники и документы XVI века о путешествиях Франсиско де Орельяны). – М., 1963.
2. Путешествия Христофора Колумба. Дневники, письма, документы. – М., 1961.
3. Альперович М.С., Слезкин Л.Ю. История Латинской Америки : С древнейших времен и до начала XX века / М.С. Альперович, Л.Ю. Слезкин. – М. : Высшая школа, 1991. – 285 с.
4. Гавриков Ю.П. Перу от инков до наших дней / Ю.П. Гавриков. – М. : Наука, 1977. – 135 с.
5. Григулевич Й. Р. Крест и меч: Католическая церковь в Испанской Америке, XVI–XVIII вв. / Й.Р. Григулевич. – М. : Наука, 1977. – 295 с.
6. История Латинской Америки. Т. 1. Доколумбова эпоха – 70-е гг. XIX века. М., 1991. – 520 с.
7. Мирошевский В.М. Освободительные движения в американских колониях Испании от их завоевания до войны за независимость (1492– 1810 гг.) / В.М. Мирошевский. – М., 1946. – 156 с.
8. Созина С.А. Тупак Амару – великий индейский повстанец, 1738–1781 / С.А. Созина. – М. : Наука, 1979. – 167 с.

6.Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекції	1	3	3	-	-	4	4	3	3
Відвідування семінарських занять	1	1	1	3	3	1	1	2	2
Відвідування практичних занять	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Робота на семінарському занятті	10	1	10	3	30	1	10	2	20
Робота на практичному занятті	10	1	10	1	10	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	5	25	3	15	4	20
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом за змістовим модулем		70		94		66		81	
Разом		311							
Максимальна кількість балів: 311									
Розрахунок коефіцієнта: $60/311=0,192$									

6.2.Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Розділи (обсяг в годинах)	Години	Бали
Змістовий модуль I		
Тема 1. Вступ до «Нової історії країн Європи та Америки»	2	5
Тема 2. Світ на початку Нового часу	2	5
Тема 3. Творення національних держав і нова система міжнародних відносин	4	5
Тема 4. Римо-католицька церква і протестантські конфесії в системі зародження громадянських суспільств в Європі	4	5
Разом:	12	20
Змістовий модуль II		
Тема 5. Англійська буржуазна революція XVII ст	2	5
Тема 6. Суспільні трансформації в країнах Європи у XVII – XVIII ст.	2	5
Тема 7. Велика Французька революція	2	5
Тема 8. Європа в період наполеонівських війн. Епоха реакції	2	5
Тема 9. Англія на завершальному етапі революції	2	5
Разом:	10	25
Змістовий модуль III		
Тема 10. Феодально-абсолютистський лад в країнах Європи XVII – початку XVIII ст.	2	5
Тема 11. Французька революція XVIII ст.	4	5
Тема 12. Європейська культура XVII - XVIII ст.	4	5
Разом:	10	15
Змістовий модуль IV		
Тема 13. Війна за незалежність Північно-Американських колоній Англії Створення США	2	5
Тема 14 Країни Латинської Америки у кінці XVII – XVIII ст.	2	5
Тема 15. США у кінці XVIII ст.	2	5
Тема 16. Криза колоніальної системи в Латинській Америці	2	5
Разом	8	20
Усього за семестр	40	80

Критерії	Обґрунтування критеріїв	Бали
<i>Розуміння завдання</i>	- робота демонструє точне розуміння завдання	1
	- включені матеріали, що безпосередньо розкривають теми або опосередковані до неї	0,5
	- включені матеріали, що не мають безпосереднього відношення до теми, зібрана інформація не аналізується і не оцінюється	0
<i>Повнота розкриття теми</i>	- тема розкрита повністю	1
	- часткове розкриття теми	0,5
	- виконане завдання не відповідає темі	0
<i>Логіка викладу інформації</i>	- логічне й структуроване викладення матеріалу	1
	- порушення логіки й структури викладу	0,5
<i>Креативність</i>	- унікальність роботи, велика кількість оригінальних прикладів, у роботі присутні авторські знахідки	1
	- стандартна робота, не містить авторської індивідуальності	0,5
<i>Культура змістового наповнення відповідей</i>	- орфографічно правильно оформлена робота з точки зору граматики, стилістики	1
	- присутні не грубі помилки з точки зору граматики, стилістики, орфографії	0,5
	- грубі помилки з точки зору граматики, стилістики, орфографії	0
Всього		5 балів

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за навчальним матеріалом окремих модулів після завершення лекційних і практичних занять.

Форма проведення – письмова, письмово-усна.

Завдання для модульної контрольної роботи та критерії їх оцінювання розробляються лектором. Він проводить і оцінює модульні контрольні роботи.

Тривалість проведення письмового модульного контролю становить 2 академічні години.

Письмові контрольні роботи зберігаються на кафедрі до кінця навчального року.

Результати перевірки письмових контрольних завдань доводяться до відома студентів не пізніше ніж через два робочі дні після їх виконання.

Студент, який не згоден з отриманою за результатами модульного контролю оцінкою, має право подати апеляцію безпосередньо після оголошення оцінки. У цьому випадку завідувач кафедри призначає апеляційну комісію, яка зобов'язана розглянути апеляцію в присутності студента.

<i>Оцінка</i>	<i>Критерії</i>
20 – 25	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обгрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей. глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу.
14 – 19	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обгрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі неточності та помилки.
8 – 13	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обгрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
0 – 7	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни. Форма проведення семестрового контролю – письмова. Зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних завдань), критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри та зазначаються у робочій програмі навчальної дисципліни й доводяться до відома студентів на першому занятті.

Рівень знань	Оцінка	Критерії оцінювання відповіді
Відмінний рівень	31 – 40	Відповідь студента: <ul style="list-style-type: none"> - містить повний, розгорнутий, правильний виклад матеріалу з поставленого питання; - демонструє знання основних понять і категорій та взаємозв'язку між ними, вірне розуміння змісту основних теоретичних положень; - вказує на вміння давати змістовний та логічний аналіз матеріалу з поставленого питання; - демонструє знання різних наукових концепцій та підходів щодо певної науково-теоретичної чи науково-практичної проблеми, пов'язаної з поставленим питанням; - здатність робити власні висновки в разі неоднозначності, спірного чи проблемного характеру поставленого питання чи проблеми.

Добрий рівень	21 – 30	Студент дав досить змістовну відповідь на поставлене питання, але відповідь містить наступні недоліки: <ul style="list-style-type: none"> - недостатня повнота, незначні неточності чи прогалини при поясненні того чи іншого аспекту питання; - окремі формулювання є нечіткими; міститься інформація, котра не відноситься до змісту екзаменаційного питання.
Задовільний рівень	11 – 20	Студент дав відповідь на поставлене питання, однак допустив суттєві помилки як змістовного характеру, так і при оформленні відповіді на питання, а саме: <ul style="list-style-type: none"> - відповідь викладена недостатньо аргументовано та/або з порушенням правил логіки при поданні матеріалу; - відповідь не містить аналізу проблемних аспектів поставленого питання, свідчить про недостатню обізнаність з основними науковими теоріями і концепціями, що стосуються відповідного питання; - у роботі багато грубих орфографічних помилок;
Незадовільний рівень	0 – 10	Студент взагалі не відповів на питання, або його відповідь є неправильною, тобто містить грубі змістовні помилки щодо принципових аспектів поставленого питання. Аргументація відсутня взагалі або ж є абсолютно безсистемною чи алогічною.

6.5 Орієнтовні питання до іспиту

1. Предмет та періодизація нової історії. Основні риси епохи.
2. Цивілізаційний та формаційний підходи до вивчення нової історії.
3. Географічні відкриття та їх історичні наслідки.
4. Реформаційні ідеї М. Лютера.
5. Реформаційний рух у Швейцарії. Ж. Кальвін та У. Цвінглі.
6. Контрреформація: сутність та історичні наслідки.
7. Історичні передумови та причини англійської буржуазної революції XVII століття.
8. Боротьба Довгого парламенту проти абсолютизму в 1640-1642 роках.
9. Індепенденти та їх роль в англійській революції.
10. Рух і ідеологія левеллерів. Дж. Лільберн.
11. Рух диггерів. Світогляд Дж. Уїнстенлі.
12. Протекторат О. Кромвеля.
13. Період реставрації в Англії. «Славна революція» 1688 р.
14. Аграрне питання в період англійської революції XVII століття.
15. Релігійне питання в англійській буржуазній революції XVII століття.
16. Історіографія англійської буржуазної революції XVII століття.
17. Країни Європи в Семилітній війні (1756-1763).
18. Країни Західної Європи у боротьбі з Османською імперією наприкінці XVII – у XVIII столітті.
19. Конституція США 1787 р. та її історичне значення.
20. Війна за незалежність північноамериканських колоній 1775-1783 років.
21. Біль про права в контексті формування громадянського суспільства в США.
22. Англійське і американське просвітництво.
23. «Просвітницький абсолютизм» в країнах Європи.

24. Культура Західної Європи XVIII століття.
25. Реформи в Австрійській імперії другої половини XVIII століття. Марія Терезія. Йосип II.
26. Історичні передумови та причини Великої французької революції.
27. Основні етапи Великої французької революції.
28. Аграрне питання в період французької революції кінця XVIII століття.
29. Якобінська диктатура у Франції: сутність та історичне значення.
30. Термідоріанський переворот у Франції. Діяльність Директорії.
31. Іспанська Америка XVII-XVIII століть.
32. Німеччина у XVI – XVIII ст. соціально-економічний і політичний розвиток.
33. Контрреформація: орден єзуїтів, його виникнення та діяльність в епоху реформації.
34. «Велика ремонстрація» 1641 р.
35. Період Фронди у Франції.
36. Особливості французького абсолютизму у XVII-XVIII ст.
37. Релігійні війни у Франції.
38. Економічна політика Кольбера.
39. Бранденбурзько-Пруська держава у другій половині XVII ст. «Великий курфюрст».
40. Держава австрійських Габсбургів у другій половині XVII ст.
41. Теорія суспільного договору Д. Локка.
42. Вольтер і Монтеск'є.
43. «Суспільний договір» Руссо.
44. Ідеї Просвітництва в мистецтві у XVIII ст.
45. Ірландське та шотландське питання під час революції у Англії у середині XVII ст.
46. Європа після Вестфальського миру: створення нової системи міжнародних відносин.
47. Англійські колонії в Північній Америці в XVII – першій половині XVIII ст.
48. Війна за незалежність в Північній Америці: основні етапи боротьби.
49. Просвітницькі ідеї в Північній Америці (Б.Франклін, Т.Джеферсон, Т.Пейн).
50. Особливості економічного та державного устрою Італії у XVII – XVIII ст.
51. Реформи Марії Терезії та Йосифа II у Австрійській імперії.
52. Криза у Франції напередодні Великої буржуазної революції.
53. Конституція 1791 р. у Франції.
54. Фельяни – родоначальники французького лібералізму.
55. Діяльність жирондистів в роки революції.
56. Діяльність якобінців у Франції під час Великої буржуазної революції, Конституція 1793 р.
57. Революційний терор під час французької революції: витоки, причини, мета.
58. Культурологічний портрет Вільяма Шекспіра.
59. Культурологічний портрет Йоганна Себастьяна Баха.
60. Культурологічний портрет Вольтера.
61. Культурологічний портрет Вальтера Скотта.
62. Культурологічний портрет Ж.-Ж. Руссо.
63. Культурологічний портрет Вольфганга Амадея Моцарта.
64. Культурологічний портрет Й. Гете

6.6.Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання - незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни

Навчально-методична карта дисципліни

Модуль (назви, бали)	Змістовий модуль I Перехідний період від Середньовіччя до Нового часу				Змістовий модуль II					Змістовий модуль III			
	Л.1 (1 б.)	Л.2 (1 б.)	Л.3 (1 б.)		Л.4 (1 б.)	Л.5 (1 б.)	Л.6 (1 б.)	Л.7 (1 б.)					
Лекції (теми, бали)													
Семінарські заняття (теми, бали)				С.1 (11 б.)						С.2 (11 б.)	С.3 (11 б.)	С.4 (11 б.)	С.5 (11 б.)
Практичні заняття (теми, бали)				Пр.1 (11 б.)				Пр.2 (11 б.)					Пр.3 (11 б.)
С.Р (бали)	20				40								
Модульний контроль (бали)	Модульна контрольна робота – 25				Модульна контрольна робота – 25					Модульна контрольна робота – 25			

Модулі (назви, бали)	Змістовий модуль IV Перехідний період від Середньовіччя до Нового часу			
Лекції (теми, бали)	Л.8 (1 б.)	Л.9 (2 б.)		
Семінарські заняття (теми, бали)			С.5 (11 б.)	С.5 (11 б.)
Практичні заняття (теми, бали)				Пр.4 (11 б.)
С.Р (бали)	20			
Модульний контроль (бали)	Модульна контрольна робота – 25			

8. Рекомендовані джерела

Основні:

1. Конституции и законодательные акты буржуазных государств. XVIII – XIX вв. – М., 1957.
2. Новая история в документах и материалах // Под ред. Н.М. Лукина и В.М. Далина. Выпуск 1-2. – М., 1935.
3. Сборник документов по истории нового времени стран Европы и Америки (1640 - 1870) / Сост. Е.Е. Юровская. – М., 1990.
4. Сборник документов по истории нового времени: Буржуазные революции XVIII – XIX вв. / Под ред. В.Г. Сироткина. – М., 1990.
5. Хрестоматия по новой истории / Под ред. А.А. Губера и А.Е. Ефимова: В 3 т. – М., 1963 – 1965. – Т. 1-3.
6. История XIX вв. / Под ред. Лависса и Рамбо: В 8 т. – М., 1938 – 1939. – Т. 1-8.
7. История дипломатии / Под ред. В.А. Зорина и др.: В 5 т. – М., 1959 – 1979. – Т.1.
8. Историография истории нового времени стран Европы и Америки / Под ред. И.П. Дементьева. – М., 1990.
9. Дебидур А. Дипломатическая история Европы: От Венского до Берлинского конгресса (1814 - 1878): В 2 т. – М., 1995. – Т. 1-2.
10. Кареев Н.И. История Западной Европы в новое время: В 7 т. – СПб., 1892 – 1917. – Т. 3-5.
11. Новая история стран Европы и Америки. Первый период / Под ред. А.В. Адо. – М., 1986.
12. Новая история стран Европы и Америки. Первый период / Под ред. Е.Е. Юровской. – М., 1998.
13. Законодательство Английской революции 1640 – 1660 гг. / Сост. Н.П. Дмитриевский. – М – Л., 1946.
14. Лавровский В.М. Сборник документов по истории Английской буржуазной революции XVII вв. – М., 1973.
15. Новая история, 1640–1789 / Под ред. Б. Ф. Поршнева, С.Д. Сказкина, Е.Б. Черняка. – М., 1964.
16. Новая история: Первый период / Под ред. Е.Е. Юровской, И.М. Кривогуза, М.А. Полтавского. – М., 1983.
17. Новая история стран Европы и Америки: Первый период / Под ред. А.В. Адо. – М., 1986.
18. Новая история, 1640–1870 / Под ред. А.Л. Нарочницкого. – М., 1986.
19. Новая история стран Европы и Америки: Первый период / Под ред. Е.Е. Юровской и И.М. Кривогуза. – М., 1997.

Додаткові:

1. Барг М.А., Черняк Е.Б. Великие социальные революции XVII–XVIII вв. в структуре переходной эпохи от феодализма к капитализму. – М., 1990.
2. Бисмарк О. Мысли и воспоминания. – М., 1940 – 1941. Т. 1-3.
3. Бродель Ф. Материальная цивилизация, экономика и капитализм. XV–XVIII вв. / Пер. с фр. – М., 1988–1992. Т. 1–3.
4. Вебер М. Протестантская этика и дух капитализма / Пер. с нем. – М., 1990.
5. Волобуев П.В. Выбор путей общественного развития: теория, история, современность. – М., 1987.
6. Вольтер. Боги и люди: статьи, памфлеты, письма: В 2т. – М., 1961.
7. Гарибальди Дж. Мемуары. – М., 1966.
8. Дидро Д. Избранные произведения. – М., 1951.
9. Европейский либерализм в новое время: Теория и практика / Под ред. С.П. Пожарской. – М., 1995.

10. История буржуазного конституционализма XVII–XVIII вв. / Под ред. В. Нерсисянц. – М., 1983.
11. История дипломатии: В 5 т. / Под ред. В.А. Зорина, В.С. Семенова, В.М. Хвостова. – М., 1959. –Т.1.
12. История Европы: В 8 т. / Под ред. А.О. Чубарьяна и др. – М., 1992–1994. Т. 3–4.
13. История XIX в: В 8 т. / Под ред. проф. Лависса и Рамбо / Пер. с фр. – М., 1938. – Т. 1.
14. Кареев Н.И. История Западной Европы в Новое время: В 6 т. – СПб., 1894–1911. –Т. 2–4.
15. Кареев Н.И. Происхождение современного народно-правового государства: Исторический очерк конституционных учреждений и учений до середины XIX в. – СПб., б/г.
16. Киссинджер Г. Дипломатия / Пер. с англ. – М., 1997.
17. Лобер В.Л. Демократия: исторические корни, содержание, тенденции развития. – М., 1992.
18. Манфред А.З. Три портрета эпохи Великой французской революции. – М., 1978.
19. Манфред А.З. Великая французская революция. – М., 1983.
20. Манфред А.З. Наполеон Бонапарт. – М., 1980.
21. Матъез А. Французская революция. – Ростов на Дону, 1995.
22. Марат Ж. Избранные произведения. 1793 – 1794. – М., 1994.
23. Митрофанов П.П. История Австрии. – СПб., 1910.
24. Монархи Европы: судьбы династий / Ред.-сост. Н.В. Попов. – М., 1996.
25. Монархия и народовластие в культуре Просвещения. – М., 1995.
26. Монтескье Ш. Избранные произведения. – М., 1955.
27. Павлова Т. Вторая английская республика (1659 - 1600). – М., 1974.
28. Павлова Т. Кромвель. – М., 1980.
29. Революции 1848 – 1849 гг. / Под ред. Ф.В. Потемкина и А.И. Молока: В 2 т. – М., 1952.
30. Ревуненков В.Г. Очерки по истории Великой французской революции: падение монархии: 1789 – 1792 гг. – Л., 1982.
31. Ревуненков В.Г. Очерки по истории Великой французской революции: Якобинская диктатура и ее крушение. – Л., 1982.
32. Рюде Дж. Народные низы в истории, 1730–1848 / Пер. с англ. – М., 1984.
33. Согрин В.В. Джефферсон. Человек, мыслитель, политик. – М., 1989.
34. Согрин В.В. Основатели США: исторические портреты. – М., 1983.
35. Сорокин П.А. Человек. Цивилизация. Общество. – М., 1992.
36. Талейран. Мемуары. – М., 1959.
37. Тарнас Р. История западного мышления. – М., 1995.
38. Тарле Е.В. Наполеон. – Ростов на Дону, 1997.
39. Философия эпохи ранних буржуазных революций. – М., 1983.
40. Чистозвонов А.Н. Генезис капитализма: проблемы методологии. – М.,

